

Drobné zkušenosti z války.

Kpt. děl. Karel Gruncl:

Dělostřelectvo za boje v lese.

(Zpracováno podle „Dějin 6. polního německého děl. pluku“. Vyšlo ve „Východoněmeckém nakladatelství“ ve Vratislavi I., Albrechtsstrasse, cena 7.5 říšských marek.)

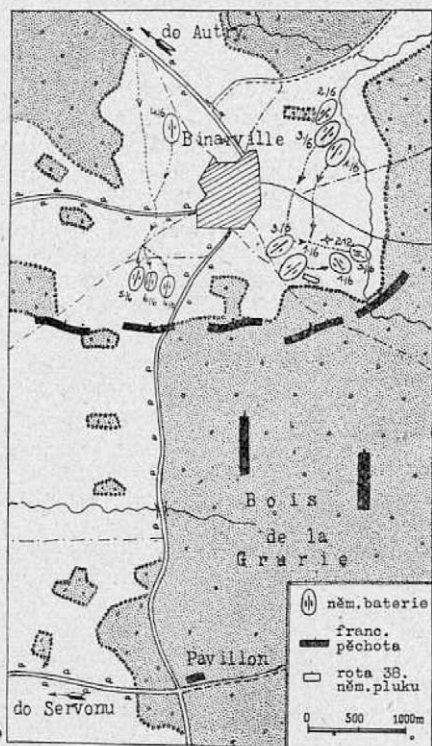
Všeobecná situace.

11. německá pěší divise byla 15/IX 1914 ráno zasazena k zesílení levého křídla XVIII. záložního sboru; toto křídlo bylo v prostoru Binarville v neutěšené situaci. Zcela na levém křídle divise byla zasazena 21. pěší brigáda, k níž byl přidělen 6. polní dělostřelecký pluk.

Situace na levém křídle divise (u 21. brigády).

Francouzská pěchota pronikla až na výšinu asi 1 km na jih od Binarville. Malá lesní parcela 1500 m na jihozápad od vesnice byla rovněž obsazena francouzskou pěchotou. Též na západ od silnice (vedoucí z osady na jih) byl severní okraj lesa Bois de la Grurie v moci francouzské pěchoty. Jak daleko na východ byl tento okraj obsazen Francouzi a v jaké síle, nedalo se nikterak zjistit. V lesích na východ Binarville nebyli Francouzi pozorováni. Francouzské dělostřelectvo střílelo stále velmi živě na osadu a na terén na sever od osady. Bylo výborně ukryto v roklinách, jimiž byl terén na jih od Binarville rozryt, a v malých lesních parcelkách. Německé dělostřelectvo nemělo k dispozici ani letce, ani pozorovací balon, aby mohla být palebná postavení francouzských baterií zjištěna. Prostor, v němž měla být 21. brigáda zašazena, byl velmi úzký. Na jihu, na východě a na severu jí překážel velmi hustý les, jehož okraje tvořily mezi osadou a lesem na východě volnější prostor, v šířce asi 1200 m. Pro dělostřelectvo to byl obzvláště velmi nepříznivý terén. Pozorovací podmínky byly velmi špatné. S výšin na severozápad a na severovýchod od Binarville bylo vidět jen velmi úzké pásmo na západ od silnice, vedoucí z vesnice k jihu. Bylo zřejmo, že účinná podpora pěchoty je téměř nemožná. Na východ od silnice omezoval zase okraj lesa (asi 1 km na jih od vesnice) výhled k jihu vůbec. Poněkud lepší byly pozorovací podmínky s výšiny na východ od Binarville směrem jihozápadním k osadě Servon a k silnici vedoucí ze Servon na Pavillon. U Servon omezovaly zase výhled široké koruny četných ovocných stromů.

Velmi povážlivá byla blízkost lesů, o nichž se nevědělo, co kde skrývají. Německá pěchota se několikrát pokoušela proniknout k jihu a k jihovýchodu, ale marně.

Každý takový pokus zaplatila těžkými ztrátami. Bylo vidět, že to bez dělostřelecké podpory nepůjde, a tak bateriím dělostřeleckého pluku 6 nezbylo nic jiného, než aby se vpravily do obtížného úkolu i v tomto lesnatém terénu. Nejprve zaujaly dvě baterie pluku palebná postavení, a to: a) 2. baterie za výšinou na severovýchod od Binarville, řídící (první) dělo u malé lesní parcelky tvaru obdélníkového (viz náčrt), směr palby na jihozápad; b) 4. baterie v malé rokli na sever od Binarville, směr palby na jih. Obě baterie zahájily ihned palbu na malou vzdálenost — na francouzskou pěchotu na výšinách na jih od Binarville. Tato pěchota byla donucena ustoupit dále k jihu. Toho ihned využily části 21. pěší brigády, pronikly na jih a obsadily výšiny na jih od Binarville. Brzy potom vyklidila francouzská pěchota též okraj lesíka na jihozápad od Binarville. Podle rozkazu velitele 11. pěší divise měla 21. pěší brigáda vyrazit k útoku směrem jihozápadním na osadu Servon. Dělostřelecký pluk 6 měl tento útok podporovat. Za tím účelem dostaly všechny baterie pluku rozkaz zaujmout palebné postavení. K ochraně levého boku baterií

1./6. oddílu, hlavně ze směru velmi nebezpečného, z lesa od jihovýchodu, byla určena rota od 38. pěšího pluku.

Útok německé pěchoty směrem jihozápadním na osadu Servon se nezdařil, poněvadž se nepodařilo umlčet francouzské dělostřelectvo, které napadlo útočící Němce přímo do pravého boku. Německá pěchota musila ustoupit k severu.

Ani na východ od silnice proti severnímu okraji lesa Bois de la Grurie nemohla německá pěchota nic zmocí. Baterie 1./6. oddílu, které byly uvolněny po nezdařeném útoku na Servon, zahájily potom palbu na západní okraj lesa při samé silnici. Aby bylo možno lépe pozorovat postup německé pěchoty a aby mohlo dělostřelectvo lépe podporovat pěchotu, byly vysunuty kupředu dvě baterie (1. a 3. baterie 6. pluku), a to až na západní (přivrácený) svah koty 212. Zájezd byl proveden v noci do předem připravených a výborně maskovaných postavení v malé roklině. Směr palby obou baterií: jihozápadní — hlavně však severní okraj lesa Bois de la Grurie. Řídící dělo levé (1.) baterie bylo jen 250 m vzdáleno od okraje lesa. Ochranu této baterie vlevo převzala opět rota 38. pěšího pluku. Blízkou palbou obou baterií byla francouzská pěchota přinucena ustoupit poněkud hlouběji do lesa. Je zajímavé, že obě tyto baterie nebyly vůbec postřelovány francouzským dělostřelectvem, ačkoli stále střílelo na osadu Binarville, vzdálenou jen asi 500 m od postavení obou baterií. Pravděpodobně měli asi francouzští dělostřelečtí pozorovatelé obtížné pozorovací podmínky právě tak jako němečtí. Francouzi měli však výhodu v mohutném lese, který téměř půlkruhovitě uzavíral palebná postavení německých baterií, které byly proti lesu chráněny jen jedinou pěší rotou! Les dovoloval Francouzům proniknout nepozorovaně k severu a napadnout německé baterie z týlu, poněvadž rota 38. pluku, která byla na okraji lesa, nemohla proniknout příliš hluboko do lesa pro hustý porost. Vyslala dále do lesa jen slabší hlídky. Obavy velitelů baterií, že Francouzi mohou proniknout lesem k severu, se také splnily. Ještě před večerem pronikaly již dva pluky francouzských střelců lesem Bois de la Grurie na sever a na severovýchod. V 17 hodin bylo slyšet u obou baterií živou střelbu z pušek velmi blízko v lese. Bylo zřejmo, že na hlídky pěší roty 38. pluku narazily hlídky postupující francouzské pěchoty. Velitel 1./6. baterie dal ihned své levé četě rozkaz postavit se ve směru na les. Ale Francouzi z lesa nevyrazili a pušková palba v lese potom utichla. Poněvadž situace pro obě německé baterie zdála se velmi povážlivou, otočily i zbývající dvě čety 1. baterie svá děla do směru na les, jehož okraj byl od nich vzdálen pouhých 250 m. Kolesny byly pro všechny případy umístěny jen asi 100 m za palebným postavením. Asi 500 m na východ od palebného postavení 1. baterie tvořil okraj lesa záhyb téměř pod pravým úhlem a pokračoval dále k severu. Toto místo si zvolili Francouzi za východiště k přepadu obou německých baterií. V 18.15 hod. se ozvala z těchto míst prudká palba z pušek. Poté zbytek pěší roty (38. pluku), který stále byl vlevo v blízkém sousedství 1. baterie k její zástitě, začal postupovat proti lesnímu záhybu, odkud se ozývala střelba. V této velmi tísnivé situaci učinil velitel 1./6. baterie rychlé a jediné správné rozhodnutí: Dal děla baterie nakolesnit a za úžasného vypětí sil mužstva i koní v těžkém terénu se přemístil s baterií asi o 400 m dále na východ, na východní svahy koty 212, dal odkolesnit a zahájil ihned prudkou přímou palbu na francouzskou pěchotu, která v hustých formacích vyrážela z lesa. Mezitím rota 38. pluku ustoupila a zastavila se po obou stranách 1. baterie. Mužstvo zalehlo a zahájilo rovněž palbu, doplňující tak dobře palbu z děl. Část pěšáků pomáhala dělostřelcům rychle podávat střelivo. Když slyšel velitel 3./6. baterie (která byla dosud v původním postavení na jihozápadním svahu koty 212) živou střelbu, nemeškal, nýbrž dal ihned nakolesnit a přemístil se rovněž na východ. Zaujal palebné postavení hned vlevo vedle 1. baterie a zahájil ihned rovněž přímou palbu na postupující francouzskou pěchotu. Útok Francouzů byl v několika minutách zastaven pro těžké ztráty. Zbytek francouzské pěchoty couvl do lesa. Stejně se dařilo francouzské pěchotě asi o 2 km severněji, kde byla dosud

v palebném postavení 2./6. baterie, která byla obrácena čelím na jihozápad. Francouzská pěchota přišla nepozorovaně až k okraji lesa a chystala se již vyrazit z lesa a udeřit na 2./6. baterii odzadu. V posledním okamžiku byla baterie na toto nebezpečí upozorněna hlídkou, patřící pěšímu pluku 11. Tato hlídka utekla před Francouzi z lesa k 2. baterii. Na toto upozornění dal ihned velitel baterie otočit děla, a jakmile Francouzi vyrazili z lesa, zahájila na ně baterie rychlou přímou palbu na dálku 600—900 metrů. Ochranu levého boku baterie převzalo zatím asi 20 mužů pod velením polního kuráta, který byl v té době právě u baterie přítomen. Útok francouzské pěchoty, která utrpěla přímou palbou německých děl strašné ztráty, byl v 15 minutách zastaven, takže eskadrona 11. jezdeckého pluku, kterou sem vyslal na pomoc velitel divise, nemusela ani do akce zasáhnout. Baterie měla jen dva těžce raněné vojíny a jednoho tažného koně. Zůstala však ještě v pohotovosti, ale když Francouzi útok neopětovali, na rozkaz velitele oddílu baterie nakolesnila a ustoupila na severozápad k Autry, kde jí bylo dopráno odpočinku. Též ztráty 1. a 3. baterie byly malé, ač byla vydána blízké palbě francouzské pěchoty: 1./6. baterie ztratila 2 náruční koně a u 3./6. baterie bylo jen několik lehce raněných mužů. Též tyto baterie později nakolesnily a ustoupily na severozápad k Autry. Vidíme tedy, že rychlé pochopení situace od velitelů baterií, okamžité zasazení baterií a zahájení palby, obětovná a rychlá práce obsluhy — to vše vedlo k úspěchu i v tak obtížné situaci. Správným zásahem baterií dělostřeleckého pluku 6 bylo zabráněno obchvácení levého křídla celé 11. divise, což by se jistě Francouzům v tomto lesnatém terénu snadno bylo podařilo.

Příští noci došlo k podobné akci u II./6. oddílu. Poněvadž velitel divise očekával, že Francouzi budou opěťovat útok na křídlo 11. divise, nařídil veliteli II./6. dělostřeleckého oddílu, aby večer oddíl zaujal palebné postavení asi 1 km na západ od Autry. Večer ustoupila německá pěchota až před osadu Binarville, tedy až za II./6. oddíl. Velitel oddílu, vida, že je vysunut vlastně před pěchotu, z opatrnosti vyslal polovinu mužstva oddílu vyzbrojeného karabinami poněkud kupředu. Druhá polovina mužstva zůstala u děl. Tato opatrnost se ukázala zcela na místě. V noci byl tento „dělostřelecký zajišťovací sled“ napaden francouzskými hlídkami. Došlo k boji muže proti muži, v němž němečtí dělostřelci dobře obstáli a většinu francouzských hlídek zneškodnili, ale setrvali dále na svých místech. Ráno obsadila prostor palebného postavení opět německá pěchota a oddíl II./6. ustoupil k Autry.

Vylíčený příklad jasně potvrzuje ustanovení našich předpisů, že v lese je dělostřelecká podpora skoro nemožná, kromě snad předem stanovené palby, poněvadž dělostřelectvo nemůže pozorovat postup pěchoty. Ale tímto příkladem je též dokázáno, že i dělostřelectvo může v lese velmi účinně zasáhnout, má-li možnost překvapit nepřítele rychlou palbou, zahájenou na malou vzdálenost. Les poskytuje tudíž dělostřelectvu hojně možnosti boje zblízka. Že zde bude mnoho záviset na dovednosti, rozhodnosti a iniciativě velitelů baterií, dokazuje vylíčený příklad.

Při boji v lese musí velitelé všech stupňů využít všech svých zbraní co nejlépe a neváhat mnohdy, aby i děla střílela přímou palbou ze skrytých postavení. Morálka nepřítele se tím zaručeně otřeše a u vlastního vojska značně zvýší. Horská děla se budou k takovým úkolům hodit nejlépe. Les si právem zaslouží pozornosti i dělostřelců. O tom nás poučí pohled na mapy našeho zalesněného pohraničí, úvahy v časopisech jiných armád o možnostech podpory postupu vlastní pěchoty v lese dělovou palbou. Pamatujme již při výcviku na tuto věc a cvičme velitele i obsluhu děl v boji zblízka v podobných situacích, jaké jsou vylíčený v našem příkladě.

